

**UCHWAŁA NR LIII/300/2022
RADY POWIATU RAWSKIEGO W RAWIE MAZOWIECKIEJ**

z dnia 29 listopada 2022 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Rawskim na lata 2022-2024

Na podstawie art.180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447; zm.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1700) oraz art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 1526) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Rawskim na lata 2022-2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Rawskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Powiatu
Rawskiego

Maria Charązka

Załącznik do uchwały Nr LIII/300/2022
Rady Powiatu Rawskiego w Rawie Mazowieckiej
z dnia 29 listopada 2022 r.

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE RAWSKIM NA LATA 2022-2024

Rawa Mazowiecka, 2022r.

Spis treści

I. Wstęp	3-4
II. Podstawy prawne programu.....	4
III. Charakterystyka pieczy zastępczej w Powiecie Rawskim	5
1. Rodzinna piecza zastępcza	5-12
2. Świadczenia przyznawane rodzinom zastępczym	12-14
3. Instytucjonalna piecza zastępcza	14-15
4. Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków	16-17
IV. Współpraca z instytucjami	17-18
V. Limit planowanych do utworzenia rodzin zastępczych zawodowych.....	18
VI. Cele programu i planowane działania.....	18-22
VII. Monitoring programu.....	22
VIII. Ewaluacja programu.....	22-23
IX. Źródła finansowania.....	23
X. Podsumowanie	23-24

I. WSTĘP

Rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowawczym dla dziecka w każdym okresie jego rozwoju. Jednak niektóre rodziny potrzebują specjalistycznego wsparcia aby prawidłowo wykonywać swoje funkcje. Instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe działające w lokalnym środowisku winny wspomagać rodziny. Pomoc rodzinie powinna mieć charakter kompleksowy i w efekcie zabezpieczać te potrzeby, których nie jest w stanie zaspokoić we własnym zakresie. Pozbawienie dziecka tego środowiska powoduje w jego rozwoju i wychowaniu zaburzenia, dlatego tak ważna jest wczesna interwencja i wsparcie rodziny, aby przeciwdziałać umieszczeniu w przyszłości dziecka poza rodziną. Do tego niezbędny jest powiatowy system pomocy dziecku i rodzinie, którego tworzenie i wdrażanie należy do zadań własnych powiatu.

Celem pieczy zastępczej jest przede wszystkim praca z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy nie jest to możliwe - dążenie do przysposobienia dziecka. Ponadto pobyt w pieczy zastępczej ma na celu przygotowanie dziecka do samodzielnego życia bazując na pozytywnych wzorcach, nawiązywania i podtrzymywania bliskich i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, zdobywanie umiejętności społecznych, pokonywania trudności życiowych, zaspokajanie potrzeb emocjonalnych oraz bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych dzieci. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej powinno być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.

Regulacje prawne w kwestiach dotyczących wspierania rodziny oraz organizacji systemu pieczy zastępczej zawiera ustawa z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zwana dalej Ustawą. Ustawa nakłada na jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej różne obowiązki oraz dzieli kompetencje. Ponadto kładzie nacisk na pracę z rodziną już od chwili pojawienia się sygnału o wystąpieniu problemu, co ma zapobiec umieszczeniu dziecka poza rodziną naturalną. Zadaniem własnym gmin, jest opracowanie 3-letnich programów wsparcia rodziny. Zadania administracji publicznej, w tym zakresie są realizowane we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Podstawą opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Powiat Rawski Uchwałą Nr VII/49/2019 Rady Powiatu Rawskiego z dnia 26 kwietnia 2019r. przyjął do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021, który realizowany

był przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej. W związku z upływem okresu obowiązywania Programu, został opracowany nowy dokument, który na bazie dotychczasowych doświadczeń uwzględni organizowanie opieki i wychowania w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej.

Program ma za zadanie ograniczenie skali opieki instytucjonalnej, w szczególności ograniczenie liczby umieszczanych dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej. Głównymi założeniami Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Rawskim na lata 2022 - 2024 jest ewaluacja i monitoring Programu z lat 2019 - 2021.

Do głównych celów Programu należy: zapewnienie opieki i wychowanie dzieci pozbawionych opieki rodziców biologicznych, systematyczne wsparcie rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Rawskiego, zapewnienie wszechstronnej pomocy w życiowym usamodzielnieniu się wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022 - 2024 będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- 2) Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów z dnia 20 listopada 1989 roku;
- 3) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- 4) Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej;
- 5) Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 roku w sprawie udzielenia pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie
- 6) Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Rawskim na lata 2022-2028
- 7) Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz akty prawa miejscowego:

III CHARAKTERYSTYKA PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE RAWSKIM

Realizacja założeń Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Rawskim na lata 2019 - 2021 w szczególności opierała się na promowaniu zastępczych form opieki w środowisku lokalnym, zwiększaniu liczby rodzin zastępczych zawodowych oraz innych form rodzinnej pieczy zastępczej, systematycznym wsparciu rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Rawskiego oraz zapewnieniu pomocy usamodzielnianym wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

1. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa formy pieczy zastępczej dokonując podziału na rodzinną pieczę zastępczą oraz instytucjonalną pieczę zastępczą. W sytuacji gdy, pomimo pomocy gminy, rodzice nie są w stanie właściwie wywiązać się ze swoich rodzicielskich zadań, należy zapewnić dziecku opiekę i wychowanie w formie opieki zastępczej, rodzinnej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinną pieczę zastępczą dzielimy na:

1. Rodziny zastępcze:
 - a) rodziny zastępcze spokrewnione
 - b) rodziny zastępcze niezawodowe;
 - c) rodziny zastępcze zawodowe.
2. Rodzinny dom dziecka.

Rodzina zastępcza spokrewniona

Zgodnie z zapisami w ustawie rodzinę zastępczą spokrewnioną tworzą małżonkowie lub osoba samotna, będący wstępnymi (babcia lub dziadek) lub rodzeństwo dziecka, na których zgodnie z Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny.

Rodzina zastępcza niezawodowa

Tę formę tworzą małżonkowie lub osoba, która nie pozostaje w związku małżeńskim, którzy nie są wstępnymi ani rodzeństwem dziecka. W rodzinie tej może przebywać nie więcej niż troje dzieci. W przypadku wychowywania dzieci, które wymagają szczególnej troski, ich liczba powinna być mniejsza i dostosowana do możliwości opiekunów zastępczych, w tym przede wszystkim do kwalifikacji i doświadczenia danej rodziny. Rodzina posiadająca co najmniej 3 - letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza niezawodowa oraz spełniająca warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, posiadającą pozytywną opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, może złożyć wniosek o pełnienie funkcji rodziny zastępczej

zawodowej.

Rodzina zastępcza zawodowa

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w latach 2019-2021 podjął wiele działań mających na celu rozpowszechnienie rodzicielstwa zastępczego oraz zmierzających do pozyskania kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe. W 2020 roku jedna rodzina zastępcza pełniąca funkcję rodziny zastępczej niezawodowej złożyła wniosek do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej jako Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej o przekwalifikowanie się na rodzinę zastępczą zawodową. Od miesiąca lutego 2020 roku pełni funkcję rodziny zastępczej zawodowej na terenie Powiatu Rawskiego. Zaznaczyć w tym miejscu należy, że rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej jest zbyt wolny w stosunku do potrzeb. Występuje niedobór rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych.

Tabela . Liczba rodzin zastępczych w Powiecie Rawskim

Rodzaj rodziny	2019	2020	2021
	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Rodziny spokrewnione	42	46	39
Rodziny niezawodowe	15	16	14
Rodziny zawodowe	0	1	1
Ogółem	57	63	54

Źródło: opracowanie własne.

Tabela . Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w Powiecie Rawskim

Rodzaj rodziny	2019	2020	2021
	Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
Rodziny spokrewnione	57	66	54
Rodziny niezawodowe	20	17	17
Rodziny zawodowe	0	3	6
Ogółem	77	86	77

Źródło: opracowanie własne.

Tabela Liczba dzieci, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą w Powiecie Rawskim

Rok	2019	2020	2021
Liczba dzieci, które wróciły do rodziców biologicznych	0	3	3
Liczba dzieci, które trafiły do rodzin adopcyjnych	0	0	0
Liczba dzieci, które po osiągnięciu pełnoletności	3	0	4

Źródło: opracowanie własne.

Do zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej należy objęcie rodzin zastępczych wsparciem oraz opieką i nadzorem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej otaczają rodziny zastępcze wsparciem, budują z nimi więź oraz podejmują wspólne działania mające na celu rozwiązanie bieżących trudności wynikających z funkcjonowania rodziny. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wykonują swoje obowiązki ustawowe w ramach zadaniowego czasu pracy, głównie w bezpośrednim kontakcie z rodziną i wychowankiem w ich środowisku domowym oraz podejmują systematyczną współpracę z ośrodkami pomocy społecznej, placówkami oświatowymi oraz kuratorami sądu rejonowego.

Zadania koordynatora :

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- współpraca z asystentem rodziny w celu opracowania, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej;
- reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- udział w ocenie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka;
- udział w ocenie rodziny zastępczej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka;
- informowanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej o wszelkich nieprawidłowościach występujących w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnych domach dziecka;
- przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordynatorzy do najczęstszych problemów występujących w rodzinach zastępczych zaliczają:

- spożywanie alkoholu przez nieletnich wychowanków rodzin zastępczych;
- zaburzenia więzi dziecko-rodzina biologiczna, dziecko – rodzina zastępcza;
- niewłaściwe relacje pomiędzy rodziną zastępczą a rodzicami biologicznymi;
- brak wiedzy wychowawczej rodzin zastępczych;

- zbyt wysokie wymagania ze strony rodzin w stosunku do dziecka/ za wysokie oczekiwania względem dziecka;
- dzieci z zaburzeniami;
- problemy szkolne dzieci.

Tabela Liczba rodzin zastępczych objętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

Rodzaj wsparcia	2019	2020	2021
	Rodziny objęte opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	32	36

Źródło: opracowanie własne.

Z powyższej tabeli wynika, że coraz więcej rodzin potrzebuje wsparcia w codziennych problemach wynikających z opieki nad dziećmi.

Koordynatorzy realizując swoje zadania, możliwie jak najczęściej odwiedzają rodziny zastępcze, prowadząc rozmowy na temat występowania u dzieci ewentualnych problemów opiekuńczo-wychowawczych czy zdrowotnych.

Koordynatorzy w ramach swoich obowiązków sporządzają:

- **ocenę sytuacji dziecka**, która zawiera informację o rodzicach biologicznych dziecka (władzy rodzicielskiej i alimentach), kontaktach dziecka z rodzicami lub rodzeństwem, sytuacji zdrowotnej dziecka, jego wynikach w nauce, ewentualnych problemach opiekuńczo – wychowawczych, metodach pracy stosowanych w pracy z dzieckiem, informacji dotyczącej zainteresowań oraz stanowisko koordynatora w sprawie zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- **plan pomocy dziecku**, który zawiera główne cele, do których ma dążyć rodzina przy pomocy konkretnych działań. Plan pomocy dziecku sporządzany jest raz, na początku, następnie w razie potrzeby dokonuje się jego modyfikacji,
- **ocenę rodziny zastępczej.**

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje pierwszej oceny spokrewnionej rodziny zastępczej, rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka przed upływem jednego roku od umieszczenia pierwszego dziecka. Kolejna ocena jest dokonywana po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następnie nie rzadziej niż co 3 lata. W przypadku negatywnej oceny, kolejna ocena jest dokonywana nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia dokonania tej oceny. W przypadku negatywnej kolejnej oceny, kieruje się do sądu wniosek o uchyleniu postanowienia o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej. Natomiast

po dokonaniu oceny sytuacji dziecka, formułuje się na piśmie opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazuje ją do właściwego sądu.

Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej, spokrewnionej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Zgodnie z cytowaną ustawą dokumentacja dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z uregulowaną sytuacją prawną, zostaje wysyłana do ośrodka adopcyjnego.

Koordinatorzy regularnie odwiedzają rodziny zastępcze. Takie działanie ma na celu ustalenie sytuacji przyjętego dziecka, sposobu sprawowania opieki, dbania o zapewnienie dzieciom prawidłowych warunków rozwoju i wychowania, odpowiednich do jego stanu zdrowia i poziomu rozwoju. W roku 2020 w związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju spowodowaną pandemią COVID-19 koordinatorzy kontaktowali się z rodzinami telefonicznie oraz w siedzibie tutejszego Centrum.

Tabela . Liczba zatrudnionych koordinatorów rodzinnej pieczy zastępczej

Rok	2019	2020	2021
Liczba zatrudnionych koordinatorów rodzinnej pieczy zastępczej	3	3	3

Zródło: opracowanie własne.

Na podstawie art. 76 ust. 2 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej został powołany Zespół do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej, w którego skład wchodzi: koordinatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny, psycholog, prawnik. Na posiedzeniach w/w Zespołu dokonywane są oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i przekazywane są do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego. Ponadto na posiedzeniach w/w Zespołu przeprowadzane są rozmowy z rodzicami zastępczymi i rodzicami biologicznymi dzieci przebywających w pieczy zastępczej. W roku 2020 w związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju spowodowaną pandemią COVID-19 oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej przygotowywane były na podstawie informacji otrzymywanych ze szkół dotyczących funkcjonowania dzieci oraz informacji o rodzicach biologicznych dzieci przekazywanych przez Ośrodki Pomocy Społecznej.

Tabela . Liczba dokonanych ocen sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Rok	2019	2020	2021
Liczba ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej	107	114	127

Zródło: opracowanie własne.

Tabela Liczba posiedzeń Zespołu do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Rok	2019	2020	2021
Liczba odbytych posiedzeń	5	3	5

Źródło: opracowanie własne.

W latach 2019-2021 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej zatrudniało psychologa, który wraz z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej odwiedzał rodziny zastępcze na terenie Powiatu Rawskiego. W ramach prowadzonego poradnictwa i terapii dla dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i ich opiekunów, psycholog przeprowadzał konsultacje psychologiczne dotyczące różnych kwestii związanych z funkcjonowaniem psychospołecznym członków rodzin zastępczych. Dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej sporządzana jest diagnoza psychologiczna, która stanowi podstawę do opracowania planu pomocy dziecku. Dzieciom tego wymagającym organizuje się terapie psychologiczne oraz konsultacje specjalistyczne.

Rodziny zastępcze również na ich wniosek mogą zostać objęte wsparciem psychologicznym oraz prawnym.

Tabela Liczba i rodzaj udzielonych porad i konsultacji psychologicznych w latach 2019-2021

Poradnictwo psychologiczne	2019	2020	2021
	Liczba rodzin	63	45
Liczba porad	286	195	173
Poradnictwo prawne			
Liczba rodzin	24	32	37
Liczba porad	48	48	57

Źródło: opracowanie własne.

REALIZACJA PROJEKTÓW

W roku 2020 Powiat Rawski przystąpił do realizacji Projektu "Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID – 19. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 Działanie 2.8 Rozwój Usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, PI 9iv: ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym". Celem Projektu było zapobieganie i ograniczanie negatywnych skutków wystąpienia COVID -19 w obszarze pieczy zastępczej. W ramach pomocy w organizacji zdalnego nauczania wsparcie otrzymały dzieci umieszczone w pieczy zastępczej poprzez zakup sprzętu komputerowego, oprogramowania i sprzętu audiowizualnego. Celem szczegółowym Projektu

było wsparcie rodziców zastępczych oraz instytucjonalnych podmiotów pieczy zastępczej w sytuacji zagrożenia epidemią COVID – 19 poprzez:

- a) Zakup wyposażenia do zdalnego nauczania (w tym zakup laptopów, oprogramowania oraz sprzętu audiowizualnego, a także oprogramowania dla dzieci z niepełnosprawnością);
- b) Zakup środków ochrony indywidualnej i wyposażenia do bezpośredniej walki z pandemią (w tym zakup maseczek, środków dezynfekcji oraz rękawiczek)

W ramach Projektu zakupiono 57 sztuk komputerów przenośnych typu laptop wraz z oprogramowaniem oraz słuchawkami z mikrofonem, telewizor, projektor, urządzenie wielofunkcyjne, 2 skanery, 4 oprogramowania dla dzieci z niepełnosprawnością. Ponadto zakupiono maseczki, rękawiczki oraz 100 płynów dezynfekcyjnych. Zarówno sprzęt jak i środki ochrony indywidualnej zostały przekazane rodzinom zastępczym oraz dla Domu Dziecka w Rawie Mazowieckiej.

W okresie od 23.08.2021r. do 29.08.2021r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej w ramach Projektu CUŚ DOBREGO współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego zorganizowało dla 25 osób tj. dzieci , ich opiekunów orz osób z otoczenia z rodzin zastępczych z terenu Powiatu Rawskiego wyjazd terapeutyczny. Głównym celem tego wyjazdu były zajęcia terapeutyczne, integracja dzieci z rodzin zastępczych , ich opiekunów oraz skorzystanie z miłej formy spędzenia czasu wolnego, a także pogłębienie więzi między rodzinami i ich członkami.

Zorganizowano i zrealizowano korepetycje wyrównujące szanse edukacyjne dla dzieci z rodzin zastępczych. Korepetycje realizowane były z matematyki. Z korepetycji skorzystało 28 wychowanków z rodzin zastępczych. Ze względu na sytuację epidemiologiczną prowadzone były one hybrydowo.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej mając na celu zainteresowanie społeczności lokalnej rodzicielstwem zastępczym, a tym samym pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w 2019 roku opracowało i rozpowszechniło broszury i plakaty na terenie Powiatu Rawskiego.

Ponadto na stronie internetowej tutejszego Centrum została umieszczona informacja dotycząca rodzicielstwa zastępczego. Zostały tam zapisane warunki jakie należy spełnić, aby ubiegać się o ustanowienie rodziny zastępczej.

W latach 2019-2021 prowadzono indywidualne spotkania i rozmowy z osobami zainteresowanymi tworzeniem pieczy zastępczej. W tym okresie skierowano 2 osoby na szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej oraz 2 osoby pełniące już funkcję rodziny zastępczej niezawodowej.

2. ŚWIADCZENIA PRYZNAWANE RODZINOM ZASTĘPCZYM

Rodziny zastępcze w związku z wypełnianiem swoich funkcji otrzymują świadczenia obligatoryjne w postaci świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej, dodatku z tytułu niepełnosprawności, a także dodatku wychowawczego tzw. „500+”.

Wysokość świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej jest zróżnicowana ze względu na to, czy jest to rodzina zastępcza spokrewniona, niezawodowa, zawodowa lub rodzinny dom dziecka. Dodatek wychowawczy tzw. „500+” wypłacany był przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie do końca maja 2022r.

Tabela Wydatki na świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2019-2021

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki (w tys. zł)		
		2019	2020	2021
1	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej, niezawodowe, zawodowe	665 897,68	679 125,32	715 189,55
2	Dodatek wychowawczy tzw. 500+	326.216	350.738,40	354.298,36

Źródło: opracowanie własne.

Rodziny zastępcze mają również możliwość skorzystania ze środków fakultatywnych, tj. m.in. dofinansowania do wypoczynku dla dzieci, pomocy jednorazowej w związku z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej, świadczenia wynikającego ze zdarzenia losowego jak również, (dla rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych), zwrotu środków finansowych wydanych na utrzymanie lokalu mieszkalnego oraz w przypadku rodzin zastępczych zawodowych dofinansowania raz w roku remontu lokalu mieszkalnego.

Tabela Inne świadczenia dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2019-2021

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki (w tys. zł)		
		2019	2020	2021
1	Świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	10 500,00	9 900,00	9 900,00
2	Świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	0,00	0,00	0,00
3	Dofinansowanie wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	6490	8 260	7 700,00
4	Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	0,00	0,00	0,00
5	Świadczenie na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu	0,00	0,00	5.950,00
6	Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub zmianą lokalu	0,00	0,00	0,00
7	Środki finansowe na pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka oraz funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	0,00	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne.

W obowiązującym stanie prawnym, powiat jest zobowiązany do ponoszenia wydatków na pokrycie kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej na terenie innego powiatu, w przypadku

gdy miejscem zamieszkania przed umieszczeniem dziecka po raz pierwszy w pieczy zastępczej był Powiat Rawski. Koszty utrzymania dzieci w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów pokrywane są na podstawie porozumień zawartych z powiatami.

3. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

Instytucjonalną pieczę zastępczą, zgodnie z art. 93 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tworzą:

- placówki opiekuńczo –wychowawcze,
- regionalne placówki opiekuńczo –wychowawcze,
- interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Do zadań własnych powiatu należy prowadzenie placówek opiekuńczo –wychowawczych o charakterze rodzinnym, socjalizacyjnym, interwencyjnym lub specjalistyczno- terapeutycznym, które zgodnie z w/w ustawą zapewniają opiekę i wychowanie dzieciom powyżej 10 roku życia.

W strukturze jednostki organizacyjnej Powiatu znajduje się jedna placówka opiekuńczo–wychowawcza typu socjalizacyjnego tj. Dom Dziecka w Rawie Mazowieckiej ul. Łowicka 15.

Działalność placówki ma na celu przede wszystkim dobro dziecka oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju fizycznego, emocjonalnego, społecznego i intelektualnego dziecka.

W ramach prac opiekuńczo-wychowawczych w placówce prowadzone są: zajęcia wyrównawcze, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, terapie indywidualne, pedagogizacja rodzin, zajęcia w pracowni komputerowej. Ponadto placówka zapewnia wychowankom pomoc w usamodzielnieniu się.

Tabela Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo - wychowawczej

Instytucjonalna piecza zastępcza	2019	2020	2021
	dzieci umieszczone w placówce opiekuńczo - wychowawczej na terenie powiatu rawskiego, w tym	12	6
dzieci umieszczone z terenu innych powiatów	12	0	0
dzieci pochodzące z terenu powiatu rawskiego umieszczone w placówkach opiekuńczo - wychowawczych na terenie innych powiatów	0	1	0

Źródło: opracowanie własne.

Analizując dane zawarte w powyższej tabeli należy stwierdzić, że liczba wydanych skierowań do placówki opiekuńczo –wychowawczej funkcjonującej na terenie Powiatu Rawskiego zmalała. Powodem malejącej liczby dzieci kierowanej do placówki jest dochodzenie do standardów Domu Dziecka w Rawie Mazowieckiej tj. w placówce w tym samym czasie nie może przebywać więcej niż 14 dzieci.

Tabela Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo - wychowawczej

Rok	2019	2020	2021
Liczba dzieci, które wróciły do rodziców biologicznych	2	4	3
Liczba dzieci, które trafiły do rodzin adopcyjnych	0	0	0
Liczba dzieci, które po osiągnięciu pełnoletności rozpoczęły proces usamodzielnienia	7	3	2

Zródło: opracowanie własne.

Tabela Przyczyny umieszczania dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej

	Przyczyny	Liczba dzieci ogółem w latach		
		2019	2020	2021
1.	Sieroctwo	0	2	0
2.	Pólsieroctwo	0	0	0
3.	Uzależnienie rodziców od alkoholu	6	5	4
4.	Przemocy w rodzinie	0	0	0
5.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	6	0	0
6.	Niepełnosprawność co najmniej jednego z rodziców	0	0	0

Zródło: opracowanie własne.

Należy rozwijać rodzinną pieczę zastępczą, która generuje znacznie niższe koszty utrzymania dzieci. Koszty utrzymania dziecka w placówce z roku na rok wzrastają. W Domu Dziecka w Rawie Mazowieckiej koszt utrzymania dziecka w placówce w roku 2019 wynosił 4.240 zł., w 2020 – 4.468,70 zł., natomiast w 2021 – 4.629,71 zł. Rodzina zastępcza ma możliwość stworzenia warunków opieki i wychowania najbardziej zbliżonych do rodziny naturalnej. Ponadto może stworzyć dziecku namiastkę prawdziwego domu rodzinnego oraz może poświęcić mu dużo więcej czasu i uwagi niż wychowawca w placówce.

Tabela Dzieci, które opuściły pieczę instytucjonalną w latach 2019-2021.

Powody opuszczenia Domu Dziecka w Rawie Mazowieckiej przez dzieci	Lata		
	2019	2020	2021
Powrót do rodziny naturalnej	2	4	3
Umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej	0	0	1
Przeniesienie do innej placówki	3	0	0

Zródło: opracowanie własne.

4. POMOC DLA USAMODZIELNIANYCH WYCHOWANKÓW

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą lub placówkę opiekuńczo – wychowawczą, w przypadku, gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu przyznaje się pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie. Warunkiem przyznania tej pomocy jest złożenie wniosku oraz posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia określającego w szczególności: zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia, sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez osobą usamodzielnianą zatrudnienia.

Wysokość pomocy na kontynuowanie nauki wynosi nie mniej niż 595 zł miesięcznie. Natomiast pomoc na usamodzielnienie uzależniona jest od czasu pobytu dziecka w rodzinie zastępczej bądź placówce opiekuńczo-wychowawczej i wynosi:

- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną nie mniej niż 3 921 zł, jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat,
- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną:

- nie mniej niż 7 839 zł, jeżeli przebywała w pieczy przez okres powyżej 3 lat,
- nie mniej niż 3 921 zł, jeżeli przebywała w pieczy przez okres od 2 do 3 lat,
- nie mniej niż 1 961 zł, jeżeli przebywała w pieczy przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku.

Pomoc na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej przez powiat właściwy ze względu na miejsce osiedlenia się wychowanka. Wysokość pomocy na zagospodarowanie wynosi nie mniej niż 1.782 zł., a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności wynosi nie mniej niż 3.563 zł. Pomoc na zagospodarowanie może być przyznana w formie rzeczowej.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się na czas trwania nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia. Natomiast pomoc na usamodzielnienie jest wypłacana po zakończeniu pobierania pomocy na kontynuowanie nauki, nie później niż do ukończenia 26 roku życia. W uzasadnionych przypadkach pomoc na usamodzielnienie może być wypłacona w trakcie wypłacania pomocy na kontynuowanie nauki. Pełnoletni wychowankowie pieczy zastępczej w powiecie rawskim korzystali w latach 2019 – 2021 z przysługujących im świadczeń, zostali również objęci pomocą mającą na celu ich

życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem.

Tabela Liczba świadczeń wypłaconych osobom usamodzielnianym z pieczy zastępczej w latach 2019 -2021.

Pomoc na:	Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021	
	Rodzina zastępcza	Dom Dziecka	Rodzina zastępcza	Dom Dziecka	Rodzina zastępcza	Dom Dziecka
Kontynuowanie nauki	68		75	14	50	12
Pomoc na usamodzielnienie	1	1	2	0	7	2
Pomoc na zagospodarowanie	2	1	1	1	6	2

Zródło: opracowanie własne.

Tabela Kwota świadczeń wypłaconych osobom usamodzielnianym z pieczy zastępczej w latach 2019 -2021.

Pomoc na:	Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021	
	Rodzina zastępcza	Dom Dziecka	Rodzina zastępcza	Dom Dziecka	Rodzina zastępcza	Dom Dziecka
Kontynuowanie nauki	34.899	12.098	39.024,67	7.364	26.847,20	6.592
Pomoc na usamodzielnienie	6.939	6.939	6.939	0	29.318	9.105
Pomoc na zagospodarowanie	4.731	1.577	1.577	1.577	10.052	5.085

Zródło: opracowanie własne.

Tabela Liczba usamodzielnianych wychowanków z terenu Powiatu Rawskiego w latach 2019-2021

Wychowankowie	Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021	
	Rodzina zastępcza	Dom Dziecka	Rodzina zastępcza	Dom Dziecka	Rodzina zastępcza	Dom Dziecka
Usamodzielnieni wychowankowie z pieczy zastępczej	9	7	6	3	7	2

Zródło: opracowanie własne.

Wychowankowie pieczy zastępczej po osiągnięciu pełnoletności mogą pozostać w dotychczasowej rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej do 25 roku życia, pod warunkiem kontynuowania, w tym czasie nauki w szkołach ponadpodstawowych, ponadgimnazjalnych, policealnych czy na studiach wyższych. Pomocą i wsparciem obejmowani są nie tylko wychowankowie z terenu Powiatu Rawskiego, ale także wychowankowie z innych powiatów, którzy osiedlili się na terenie powiatu rawskiego. Usamodzielnieni wychowankowie z terenu innych powiatów, którzy osiedlili się na terenie Powiatu Rawskiego stanowią niewielką liczbę.

IV.WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej aktywnie współdziałał z instytucjami i organizacjami w zakresie wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej. Partnerami w realizacji ustawowych zadań byli:

- ośrodki pomocy społecznej powiatu rawskiego,
- Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej, Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Łodzi,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- placówki oświatowe,
- Wydział Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego
- Policja,
- Poradnia Psychologiczno –Pedagogiczna,
- niepubliczne poradnie psychologiczne,
- organizacje pozarządowe,

Współpraca z w/w podmiotami miała na celu podniesienie jakości pracy na rzecz dziecka i rodziny. Charakteryzowała się dynamiką działań oraz ukierunkowana była na rozwiązywanie bieżących problemów i potrzeb, ze szczególnym uwzględnieniem działań mających na celu jak najdłuższe utrzymanie dziecka w rodzinie biologicznej, a w przypadku umieszczenia go w pieczy zastępczej jak najszybszy jego powrót do rodziny biologicznej.

V. LIMIT PLANOWANYCH DO UTWORZENIA RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH W LATACH 2022-2024

Poniżej proponowany limit rodzin zastępczych zawodowych dla powiatu otwockiego:

- rok 2022 – 1 nowa rodzina zastępcza zawodowa
- rok 2023 – 1 rodzina zastępcza zawodowa
- rok 2024 - 1 rodzina zastępcza zawodowa

VI. CELE PROGRAMU I PLANOWANE DZIAŁANIA

CEL GŁÓWNY: Zbudowanie w powiecie rawskim zintegrowanego systemu pieczy zastępczej.

Cel szczegółowy nr 1: Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej

Uzasadnienie celu: Dziecku, któremu rodzina naturalna nie może zapewnić bezpośredniej opieki i wychowania należy zorganizować opiekę zastępczą. Szansą wzrastania dziecka w warunkach

zbliżonych do naturalnych są rodziny zastępcze. Obecne rozwiązania ustawowe kładą nacisk na rozwijanie rodzinnych zastępczych form opieki oraz pracę z rodziną biologiczną na rzecz powrotu dziecka do domu. Pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wspieranie tych rodzin zastępczych, które już funkcjonują przyczyni się do wzmocnienia obecnego systemu opieki w powiecie rawskim.

Kierunki działań:

1. Wdrażanie działań zaplanowanych do realizacji w ramach 3-letniego programu rozwoju pieczy zastępczej w powiecie rawskim.
2. Prowadzenie kampanii promującej idee rodzicielstwa zastępczego.
3. Rozwój zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych.
4. Wspieranie rodzin zastępczych w podejmowaniu działań i współpracy z instytucjami działającymi na rzecz powrotu dzieci do rodzin naturalnych.
5. Pozyskanie i przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej oraz zawodowej rodziny zastępczej i do prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
6. Prowadzenie procesu diagnostyczno-kwalifikacyjnego pozyskanych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
7. Współpraca i koordynacja instytucji oraz służb działających na terenie powiatu rawskiego na rzecz aktywizacji rodziny naturalnej w celu poprawy własnej sytuacji życiowej oraz zmiany stylu życia.
8. Współpraca z rodzicami naturalnymi dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej na rzecz reintegracji rodziny.
9. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz pieczy zastępczej i rodzicielstwa zastępczego.
10. Ustalenie rocznych limitów zawodowych rodzin zastępczych w powiecie rawskim

Termin realizacji: lata 2022-2024

Oczekiwane efekty:

1. Powstanie różnorodnych form opieki zastępczej w powiecie rawskim.
2. Postrzeganie rodzin zastępczych jako integralnego elementu systemu pieczy zastępczej.
3. Wzrost liczby rodzin zastępczych - niezawodowych i zawodowych.
4. Kompleksowa diagnoza i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
5. Zmniejszenie liczby wychowanków powracających do placówki.
6. Poprawa funkcjonowania rodzin naturalnych.
7. Przejmowanie przez rodziny biologiczne opieki nad własnym dzieckiem.

8. Wsparcie rodziców zastępczych przez organizacje pozarządowe.
9. Podniesienie prestiżu rodzin zastępczych jako istotnego elementu systemu pieczy zastępczej.
10. Liczba zawodowych rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie rawskim zgodnie z ustalonym limitem na dany rok kalendarzowy.

Wskaźniki:

1. Liczba opracowanych 3 -letnich Programów Rozwoju Pieczy Zastępczej.
2. Liczba przeprowadzonych kampanii na rzecz promujących funkcjonowanie rodzin zastępczych.
3. Liczba pozyskanych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
4. Liczba rodzin, które otrzymały świadectwo kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
5. Liczba rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych, pogotowia rodzinnego i rodzinnych domów dziecka.
6. Liczba rodzin zastępczych korzystających z pomocy specjalistycznej (psycholog, prawnik).
7. Działająca grupa wsparcia rodziców zastępczych.
8. Liczba wychowanków powracających z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych do biologicznych rodzin.
9. Liczba rodzin naturalnych współpracujących na rzecz poprawy swojego funkcjonowania i polepszenia sytuacji finansowo-bytowej.
10. Liczba organizacji udzielających wsparcia oraz specyfika udzielonego wsparcia.
11. Zwiększenie poczucia własnej wartości w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej.
12. Ustalony limit rodzin zawodowych w latach 2022, 2023 i 2024.

Cel szczegółowy nr 2. Pomoc w usamodzielnianiu wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych.

Uzasadnienie celu:

Istnieje konieczność by w zintegrowanym systemie opieki nad dzieckiem i rodziną uwzględnić działania mające na celu przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia po opuszczeniu placówki opiekuńczo - wychowawczej i rodziny zastępczej. W czasie pobytu w pieczy zastępczej, wychowanek powinien nabyć odpowiednie umiejętności i wiedzę niezbędną do wejścia w dorosłe życie i samodzielnego funkcjonowania. Przygotowanie wychowanków do samodzielnego, dorosłego życia powinno w przyszłości zapobiec ich społecznemu wykluczeniu.

Kierunki działań:

1. Systematyczne przygotowywanie wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych do procesu usamodzielnienia.
2. Kształtowanie pozytywnego wizerunku wychowanka pieczy zastępczej.
3. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki oraz zagospodarowywanie.
4. Współpraca instytucji i organizacji pozarządowych w powiecie rawskim na rzecz kompleksowego wsparcia usamodzielnianego wychowanka.

Termin realizacji: lata 2022-2024

Oczekiwane efekty:

1. Przygotowanie wychowanków do procesu usamodzielnienia.
2. Nabycie umiejętności poruszania się na rynku pracy.
3. Wsparcie finansowo- rzeczowe pełnoletniego wychowanka pieczy zastępczej.
4. Wsparcie usamodzielnianych wychowanków zgodnie z kompetencjami instytucji.
5. Wsparcie wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych przez inne instytucje oraz organizacje pozarządowe działające w ramach zadań statutowych.

Wskaźniki:

1. Ilość uzyskanych pozytywnych ocen z realizacji programu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.
2. Liczba wychowanków, którzy nabyli umiejętności poruszania się na rynku pracy.
3. Liczba wychowanków otrzymujących świadczenie na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie.
4. Liczba wychowanków i forma wsparcia otrzymana przez pełnoletniego wychowanka, ze strony innych instytucji i organizacji pozarządowych.
5. Wydatkowana kwota na świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w roku 2022, 2023, 2024.

Zakładane rezultaty realizacji programu:

1. Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekuńczo – wychowawczą oraz rodzin dysfunkcyjnych.
2. Zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych.
3. Zmniejszenie liczby dzieci w wieku poniżej 10 roku życia przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

4. Wsparcie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia, zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy, przyznawanie dodatkowych świadczeń dla rodzin zastępczych zawodowych, w razie potrzeby organizowanie pomocy wolontariuszy.

5. Kompleksowa pomoc osobom usamodzielnianym oraz większe wsparcie w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia, w tym poprzez wsparcie rzeczowe i finansowe.

6. Wzmocnienie procesu aktywizowania osób usamodzielnianych, kontynuowania nauki, uzyskiwania kwalifikacji zawodowych oraz podejmowania pracy.

7. Zwiększenie liczby dzieci wracających z pieczy zastępczej pod opiekę rodziny biologicznej.

8. Utrzymanie standardów w placówce opiekuńczo-wychowawczej funkcjonujących w powiecie rawskim dostosowanych do standardów określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Adresaci programu:

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Rawskiego na lata 2022-2024 jest skierowany do:

- 1) rodzin zastępczych i dzieci w nich przebywających;
- 2) dzieci i młodzieży przebywającej w placówkach opiekuńczo – wychowawczych;
- 3) pełnoletnich wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo –wychowawcze;
- 4) rodzin naturalnych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

VII.MONITORING PROGRAMU

Monitoring programu będzie polegał na zebraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań, w celu oceny, czy zostały osiągnięte założone cele. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Rawie Mazowieckiej będzie przedkładał Radzie Powiatu Rawskiego roczne sprawozdanie z realizacji Programu, które będzie stanowiło integralną część corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej.

VIII. EWALUACJA PROGRAMU

Przedmiotem ewaluacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Rawskim na lata 2022-2024 będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę informacji dotyczących danych własnych, zarówno liczbowych, jak i opartych na wypowiedziach zainteresowanych osób (opiekunów, rodziców, dzieci) oraz danych pozyskanych od współpracujących instytucji pomocowych. Monitorowanie Programu będzie dokonywane

przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej i uwzględniane w treści corocznego sprawozdania z działalności jednostki. Program stanowi dokument otwarty i elastyczny. Oznacza to, że może podlegać modyfikacjom na skutek zmieniającej się rzeczywistości oraz rozeznaczonych potrzeb

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Samorząd województwa.
2. Samorząd powiatu.
3. Samorządy gmin.
4. Administracja rządowa.
5. Organizacje pozarządowe.
6. Środki zewnętrzne.
7. Odpłatność rodziców biologicznych.
8. Inne

X. PODSUMOWANIE

Dla prawidłowego rozwoju dziecka niezbędne jest zapewnienie mu opieki w rodzinie naturalnej lub stworzenie jak najlepszych warunków rozwoju i wychowania. Podejmowane działania pozwolą jak najdłużej funkcjonować dziecku w środowisku rodzinnym. Będzie to możliwe dzięki specjalistycznemu poradnictwu i rozwojowi sieci placówek wsparcia dziennego oraz wsparciu finansowemu pozwalającemu na wyjście z sytuacji kryzysowej.

Dzieci, które zostały pozbawione właściwej opieki i wychowania w rodzinie biologicznej, zostaną przyjęte do rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Należy dążyć do skracania okresów pobytu dzieci w zastępczej formie opieki na rzecz powrotu do rodzin biologicznych. W tym celu niezbędny jest rozwinięty system wsparcia środowiskowego wraz z pomocą terapeutyczną, materialną i socjalną przeznaczoną dla rodzin dysfunkcyjnych z wczesną interwencją zespołów składających się z profesjonalistów (pracownik socjalny, terapeuta, psycholog, pedagog szkolny, kurator zawodowy, policjant, lekarz). Aby wyżej wymienione cele były prawidłowo realizowane należy stworzyć sprawnie funkcjonujący system współpracy i komunikacji pomiędzy organizacjami i instytucjami świadczącymi pomoc rodzinie i dziecku na terenie Powiatu Rawskiego.

Koordynatorem tego działania od 2012 jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które realizuje cele zawarte w niniejszym Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. W lokalnym systemie działań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych należy brać pod uwagę udział również innych

podmiotów i instytucji. Założenia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej, które nie zostaną zrealizowane w latach 2022–2024, będą uwzględnione w kolejnym programie.

Uzasadnienie

Do zadań własnych Powiatu określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2022 r.poz.447) zwanej dalej "ustawą" należy opracowanie i realizacja trzyletnich programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej.

Program zawiera zadania Powiatu nałożone cytowaną ustawą, w tym określenie corocznego limitu nowo tworzonych rodzin zastępczych zawodowych. Trzyletni "Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Rawskim na lata 2022- 2024" zakłada, poprzez rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, zapewnienie dziecku pozbawionemu opieki rodziców prawa do stabilnego, rodzinnego i trwałego środowiska rodzinnego. Zakłada się, że realizacja Programu umożliwi w kilkuletniej perspektywie ograniczenie umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz zwiększy zasoby Powiatu Rawskiego w zakresie pieczy zastępczej.

Program ten jest kontynuacją Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021.